

РЕПРОДУКТИВНИ ИДЕАЛИ И НАГЛАСИ И УСЛОВИЯ ЗА ТЯХНАТА РЕАЛИЗАЦИЯ

Мария Белчева*

Изследванията по проблемите на раждаемостта показват, че психическата нагласа и репродуктивният идеал в много голяма степен определят репродуктивното поведение и броя на децата, които ще се родят в семейството при съвременните условия. При това положение е очевидно, че конкретни мерки от страна на държавата за стимулиране на раждаемостта от чисто материално естество биха могли да помогнат само за реализирането на репродуктивния идеал сред тези категории население, които не го постигат поради недостиг на средства и незадоволителни условия на живот. В същото време може да се очаква, че задълбоченото изследване и анализиране на факторите, формиращи репродуктивните идеали и нагласи, и използването на изводите за съответни въздействия би могло да помогне в това отношение, макар че, както е добре известно, най-трудно се осъществяват промени в съзнанието.

Преброяванията на населението, при които се изучава не само фактичката раждаемост, но и репродуктивните идеали и нагласи, предоставят много ценна информация за изучаване на тези процеси.

Репродуктивни идеали и нагласи

Абстрактният модел е представата на съвременниците ни за броя на децата в едно нормално българско семейство. Той в известен план показва формиралата се в съзнанието им социална норма за броя на децата. Тази социална норма, която може да се разглежда и като репродуктивен идеал, се формира под влиянието както на личностни характеристики и ценностни ориентации, така и на социално-икономическите условия в страната. Абстрактен модел са все още и репродуктивните нагласи и намерения, но те са вече по-скоро личностни. Репродуктивните нагласи не са "препоръки" към съвременниците ни, а лични възжеления и потребности. Те на свой ред

* Д-р, ст.н.с. в Центъра за изследване на населението при Българската академия на науките, София, ул. "Акад. Г. Балчев" № 6А: e-mail: cps@ec.bas.bg .